

merne ere i Forvejen i høj Grad belemrede — ikke med Lønningstillæg eller for flotte eller rigelige Lønninger, men med stadigt, Aar for Aar tiltagende Arbejde, og Underdommerne ere glade, hver Gang et Arbejde tages fra dem paa en hæderlig Maade. De Undersøgelser, der ere satte i Scene af Professor Munch-Petersen, ere offentliggjorte i „Ugeskrift for Retsvæsen“, og dem skal jeg tillade mig at vende tilbage til i Slutningen af mit Foredrag.

Om de Forandringer, der foreslaas i Loven, og de Betragtninger, der have ført den højtærede Justitsminister dertil, faar man meget god Besked ved at læse Bemærkningerne til Lovforslaget. Der er som et Motiv til, at vi skulle opretholde denne specielle Voldgiftsret angaaende Husdyrhandler, nævnt det, at den nuværende Procesmaade er saa langsom, og det er ogsaa nævnt, at den er saa dyr. Hvad Langsomheden angaar, kan det ikke nægtes, at meget hurtigt er den ikke, men den er lige saa hurtig som Procesmaaden ved de allerfleste af de Voldgiftssager, vi her have med at gøre. Vi have ikke i Dag den samme Procesmaade, som vi havde for blot 5 Aar siden. Dommerne her i Landet, ikke blot i København, men rundt omkring i det hele Land, undersøge Anstandsbeegæringerne og give ikke Anstand over en lav Sko, men kritisere virkelig, give kun, hvad der er nødvendigt, og fremskynde Sagerne; vi køre i Virkeligheden saa stærkt af Sted, som Sagernes rette Oplysning kan taale. Og hvad betyder saa det, om en Procesmaade er hurtig? Er en god Procesmaade dog ikke det, vi først og fremmest skulle have? Ere Sagens Oplysning og dens rigtige Afgørelse ikke af større Værdi end at faa Dommen 8 Dage før eller senere? Saa vidt jeg mindes, nævnedes jeg under Finanslovforslagets første Behandling et Tilfælde, hvor en Sagfører Bülow havde ført Proces om en Springhingst og under denne havde mødt en Anstandsnægtelse, som gjorde det ganske umuligt at faa oplyst vedkommende Sag, hvorved der var fremkommet et ganske uretvis Resultat. I dette Lovforslag udvides Fristerne lidt, men det er vist ikke nok; der kan være Tilfælde, hvor et Skøn skal afholdes, hvor Følgen af en eller anden Handling — saaledes f. Eks. i dette Tilfælde med Hingsten — skal undersøges — ikke igennem 4 Uger, men flere Maaneder igennem, før der i Virkeligheden kan fældes en retvis Dom. Det maa være saaledes, at en Domstol altid har den Frist til at afsige sin Dom, som

er nødvendig, for at man kan faa det rigtige Resultat; faste Tidsgrænser med de Poenalvirkninger, at Mændene miste alle deres Honorarer og Dagpenge, hvis de ikke afsige Dom inden den og den Dag, ere til Skade for Retten og ikke til Gavn for en retfærdig Afgørelse af Sagen.

De Ændringer, der ere foreslaaede af Justitsministeren, indskrænke sig egentlig til 4 Punkter. Den personlige Mødepligt kan jeg ikke have noget imod, da det mange Gange kan være godt, at Parterne selv møde og snakke sammen om Tingene. At Voldgiftsmændene kun have Krav paa Dagpenge for 3 Møder, vil rigtignok sige det samme, som at de ikke holde flere Møder end disse 3, thi Befolkningen er nu kommen saa højt i Oplysning, at man nødvendig gør mere gratis Arbejde, end der ligefrem kan paatvinges den, og det er jo ikke saa lidt gratis Arbejde, der ude i Kommunerne hviler paa Befolkningen. — At Dagpengene ikke kunne overstige 55 Kr. vil sige, at i de alle Tilfælde, hvor der bliver Procedure, komme til at udgøre 55 Kr. Men hvad er nu de ordinære Retsgebyrer for en saadan Sag? Jeg gør her Regning paa, at disse Sager aldrig dreje sig om et Beløb paa under 200 Kr.; Sager under 200 Kr. kalde vi i Retsproget for smaa Gældssager; for disse ere Gebyrerne ganske minimale, men i større Sager paa over 200 Kr. ere Gebyrerne saadant noget som 10 Kr., knap og nap, mellem 9 og 10 Kr. Men fra 10 til 55 Kr. er der et stort og langt Spring. Vi maa huske paa, at hvis den Part, der fører en Sag om en Hestehandel, skal have Hjælp hos en Sagfører, skal han have den i samme Omfang for Voldgiftsretten som for den ordinære Ret. For Voldgiftsretten trænger han i saa meget højere Grad til den, som de Folk, der beklæde Voldgiftsretten, ere uvidende om de juridiske Former og skulle have Stoffet tilrettelagt paa en saadan Maade, at Dommen kan faa en bedre Form, end de ellers i mange Tilfælde ere i Stand til at give den. Det viser sig altsaa, at den Mand, der kommer for en saadan Voldgiftsret, bliver berøvet 45 Kr. lige ud af Lommen til ingen Verdens Nytte, Penge, som han vilde have kunnet spare, hvis han havde kunnet benytte den ordinære Domstol.

Det, at Formanden alene er bemyndiget til at afsige Kendelse om Fristens Forlængelse, har jeg ikke noget imod. Bestemmelsen er ganske kuriøst motiveret fra Justitsministerens Side ved, at da de andre Medlemmer ikke skulle have Diæter